

Agricultura, indústria o serveis: què dona més feina a cada municipi i comarca?

La creació d'ocupació avança a bon ritme, però és molt diversa la realitat territorial al país pel que fa als sectors que generen més llocs de treball i riquesa o a la mida de les empreses

[centrareport]La **contractació al món laboral** avança aparentment havent deixat enrere el sotrac de la **pandèmia** i sense deixar-se colpejar per les dificultats derivades de la **guerra a Ucraïna** i la desbocada **inflació**. El nombre de treballadors a Catalunya se situa en màxims històrics dels últims 14 anys, però la realitat concreta darrere d'aquesta fotografia global és molt diferent a cada racó del país, amb pesos molt dispars de cadascun dels **sectors econòmics als diversos municipis i comarques**.

Com a visió general, el sector serveis cada cop ocupa un major percentatge de catalans i resta pendent els reptes compartits de la **reindustrialització** -aviat s'ha de firmar el nou Pacte Nacional per a la Indústria- i d'unes condicions dignes per a la **pagesia** i la resta del sector primari -element clau per frenar el despoblament i per garantir una cura adequada del territori que eviti incendis els estius-. Així i tot, els mapes econòmics del país dibuixen matisos rellevants en relació als àmbits que ocupen més catalans, analitzant de forma conjunta tant aquells que ho fan per compte propi com els assalariats.

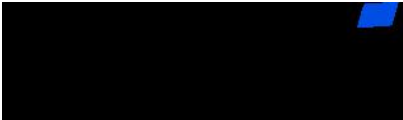
Els sectors econòmics, repartits per regions

Un dels casos on la taca és més nítida és en el pes del **sector primari**. Escassament dona feina a un 0,9% d'ocupats, però aquest percentatge és nítidament superior a les comarques de la meitat occidental de Catalunya, arribant fins i tot el 20,9% a la **Terra Alta** i al 20,4% a les **Garrigues**, mentre que es desploma a l'**entorn de Barcelona** i altres comarques com el **Tarragonès** i el **Gironès**.

Pel que fa a la **indústria**, aquesta aglutina un 14,1% dels llocs de treball, però el percentatge és inferior a les comarques de costa i especialment de l'**Alt Pirineu**, com l'**Aran** (3,9%), la **Cerdanya** (4,2%), el **Pallars Sobirà** (5,5%), el **Pallars Jussà** (5,7%) i l'**Alta Ribagorça** (6,9%) però també el **Barcelonès** (6,6%). Per contra, és el sector que ocupa més treballadors a la **Segarra** (53,1%) i a la **Conca de Barberà** (46,3%) i té molt de pes igualment a la **Garrotxa** (41,6%).

Només hi ha dues comarques en què la indústria sigui el sector que ocupa més treballadors: la Segarra i la Conca de Barberà

Quant als **serveis**, dona feina a més de tres de cada quatre ocupats catalans (el 78,7%), sobretot a les comarques amb les capitals de província: **Barcelonès** (89,3%), **Gironès** (83,5%), **Tarragonès** (82,7%) i **Segrià** (80,4%). I finalment, un 6,3% de treballadors es troben a la **construcció**, sense una distribució territorial tan marcada, si bé el percentatge és més que duplica a comarques de l'Alt Pirineu com la **Cerdanya** (16,5%), l'**Aran** (15,7%), el **Pallars Jussà**

(13,3%) i l'Alta Ribagorça (12,7%), així com al **Baix Empordà** (13,4%). Tota aquesta informació i més (com la quantitat d'assalariats i autònoms a cada sector i comarca o municipi) es pot consultar als següents mapes:

A nivell local, com s'hi pot constatar, s'observen casos lògicament més extrems, sobretot en pobles petits. A 71 dels 947 municipis, per exemple, no hi hauria cap treballador del sector primari, mentre que aquesta donaria feina a la meitat o més d'ocupats a uns altres 65, com a **Ivorra** (83,3%), a la Segarra, o **Cabó** (80%), a l'Alt Urgell. Igualment, més del 90% de treballadors ho fan a la indústria a **Sant Jaume de Llierca** (Garrotxa) i **Juià** (Gironès) i la totalitat es troba exclusivament al sector serveis a 14 municipis, cinc dels quals al Berguedà i tres més a l'Aran.

A banda de feina, què aporta més riquesa?

En tot cas, la quantitat de treballadors que ocupa un sector no és un reflex perfecte de la riquesa que genera aquest, ja que el valor afegit varia en funció de l'àmbit però també fins i tot a nivell micro de cadascuna de les empreses. Val la pena, per tant, analitzar igualment el **valor afegit brut** (VAB, que sovint s'equipara al PIB) que aporta cada sector a nivell territorial. Malgrat tot, en aquest cas, tan sols estan disponibles les dades a nivell de comarques i dels municipis de més de 5.000 habitants i capitals comarcals, i per al 2019, encara abans de la pandèmia -les xifres dels ocupats són de juny del 2022.

D'aquesta manera, malgrat ocupar prop del 14% de treballadors, **la indústria genera més del 19% de la riquesa del país**. En canvi, en sentit contrari, el sector serveis dona feina a prop del 79% i, en canvi, el seu VAB queda per sota del 75% del total.

La indústria aporta una riquesa major per cada lloc de treball que genera, mentre que, al sector serveis, la relació és inversa

Des d'aquest punt de vista, les dues comarques amb un major pes de l'agricultura en la seva riquesa són les Garrigues (20,3%) i, en aquest cas, acompanyada per la **Noguera** (19,9%). Igualment, la indústria aporta la major part del pastís sobretot a la **Ribera d'Ebre** (71,2%) i també a la Segarra (57,1%) i la Conca de Barberà (46,9%), mentre que la construcció suma bona part del VAB de la Cerdanya (16,2%) i pràcticament gens al Segrià. I quant al principal sector del país, el de serveis, té un pes molt elevat especialment al Barcelonès (87,4%) però també a l'Aran (8,19%) i el **Garraf** (81,2%).

I en relació als municipis de què es disposa dades, aquell on el VAB depèn més del sector primari és **Alcarràs** (24,6%), tal com va saber reflectir tan bé **Carla Simón** a la seva última pel·lícula. En un altre sentit, quasi el 80% de la riquesa neix de la indústria a **Guissona** (en bona mesura, pel pes d'una empresa com BonÀrea), la **Canonja** i **Martorell** (amb Seat i les empreses de l'entorn), així com gairebé el 20% parteix de la construcció a **Santa Cristina d'Aro**, **Deltebre** i **Sant Feliu de Codines**. Finalment, a l'entorn del 90% del VAB municipal de **Salou**, **Altafulla**, **Calella** i **Tossa de Mar** sorgeix del sector serveis.

Un altre element que caracteritza l'estructura econòmica d'un territori és la **mida de les seves**

empreses. En les últimes dècades aquesta **s'ha anat reduint progressivament**, amb el tancament, deslocalització o aprimament de les grans corporacions -especialment del sector industrial-, mentre que han guanyat pes els llocs de treball amb menys plantilla -característics de bona part dels comerços i altres negocis del sector serveis-. Actualment, els assalariats -en aquest cas, lògicament no es computen els autònoms- estan distribuïts en empreses de tot tipus de mida: quasi el 20% es troba en centres de menys de 10 empleats; prop d'una quarta part ho està en centres d'entre 10 i 49 empleats; una altra quarta part, en empreses de 50 a 249 empleats; i finalment, el terç restant treballa acompanyat de 249 o més assalariats.

Tot i això, la realitat territorial és de nou plural, essent normalment aquelles comarques amb menys pes de la indústria on les empreses són més petites. Així, escassament un 5,1% de treballadors del **Priorat**, el 8,6% del Pallars Sobirà, un 13,5% de l'Alta Ribagorça, un 17,4% de la Terra Alta, un 18,6% de les Garrigues i un 20,1% de l'Aran es troben en **centres de 50 empleats o més** i, en concret, no n'hi ha cap que en tingui 250, com a mínim, com tampoc n'existeixen al Pallars Jussà i al **Solsonès**.

Dos terços dels treballadors del Barcelonès, el Tarragonès i la Segarra es troben en empreses de 50 empleats o més, però n'hi ha molt pocs d'aquests a l'Aran o el Priorat

En sentit contrari, pràcticament dos de cada tres treballadors del Barcelonès (un 64,6%) es troba en empreses de 50 empleats o més, un percentatge també molt elevat al Tarragonès (63,6%) i a la Segarra (63,5%). Aquesta darrera comarca, allà on hi ha un major pes de la indústria (i molt en concret d'una empresa), és també aquella on més assalariats estan ocupats en centres de 250 treballadors o més (el 46,6%). De fet, un 74,7% de treballadors de Guissona es troba en empreses (o empresa) d'aquesta mida, per bé que la dependència laboral d'aquests grans centres és superior a pobles com **Ordís** (93,8%), a l'Alt Empordà, o **Riudecols** (89,3%), al Baix Camp. En canvi, hi ha 187 pobles on **cap veí treballa en centres de més de nou empleats**, el més gran dels quals és **Vimbodí i Poblet** (Conca de Barberà). Totes aquestes dades i més es poden consultar als mapes següents:

Sigui com sigui, la realitat darrere dels sectors econòmics és igualment molt diversa. Especialment la indústria i els serveis abracen **activitats molt diverses** al seu si, motiu pel qual és rellevant apropar la lupa més al detall, per captar fins a quin punt determinats territoris són dependents d'una empresa o d'un tipus de negocis molt concrets. Això es pot fer a l'àmbit comarcal i en els municipis de més de 5.000 habitants i val la pena entretenir-s'hi, ja que alguns dels resultats que n'emergeixen són realment destacables.

Municipis abocats a activitats concretes

Les dades es troben a la taula interactiva següent i es pot observar com un 52,1% dels treballadors de **Súria**, on hi ha unes importants mines, ho és precisament d'indústries extractives. Es confirma també que el 77,7% a Guissona ho és a les indústries manufactureres (les quals inclouen les d'elaboració alimentària), però també el 68,9% a **Santa Margalida i els Monjos**. El 28,8% de **Vandellós i l'Hospitalet de l'Infant** treballa a subministrament d'energia (probablement de la central nuclear), el 35,9% al **Prat de Llobregat** ho fa al transport i emmagatzematge (en bona part a l'aeroport) i un 70,3% de Tossa de Mar i un 59,1% de Salou,

molt turístics, ho fan a l'hostaleria.

Igualment, un 22,8% de treballadors a **Sant Joan Despí** (on hi ha TV3) i un 11,6% de **Sant Cugat del Vallès** (on hi ha RTVE Catalunya) ho són de la informació i la comunicació, un 39,3% de **Tremp** (on hi ha l'Hospital Comarcal del Pallars i diverses residències) ho és en activitats sanitàries i serveis socials i un 24,1% de **Santa Margarida de Montbui** ho és a activitats artístiques i d'entreteniment. Al seu torn, **Cerdanyola del Vallès** es reparteix en un 28,8% en l'educació (en bona part, segurament a la UAB, a Bellaterra) i en un 22,5% en activitats professionals, científiques i tècniques (com en el sincrotró Alba)

[ficentrareport] [sensepubli] [senseminutaminut] [nointext] [noautor]
[credits-ACM-teletreball]